

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

**Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Łódzkiego
w przedmiocie zmiany ustawy o pomocy społecznej
oraz niektórych innych ustaw.**

Piotrków Trybunalski, dnia 10 czerwca 2026 roku

W związku z przekazanym projektem z dnia 26 marca 2026 r. w przedmiocie zmiany ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, niniejszym przedstawiamy stanowisko oraz uwagi do projektowanych zmian.

1. **Deinstytucjonalizacja** ma na celu zastąpienie opieki instytucjonalnej wsparciem świadczonym na poziomie społeczności lokalnej. Podkreślenia wymaga, że definicja ta powinna wskazywać na **uzupełniający, a nie zastępujący** charakter usług środowiskowych wobec opieki instytucjonalnej. Obecne kierunki zmian mogą prowadzić do ograniczania funkcjonowania domów pomocy społecznej, co budzi istotne wątpliwości. Doświadczenia związane z deinstytucjonalizacją pieczy zastępczej pokazują, że ograniczanie form instytucjonalnych bez zapewnienia odpowiedniej alternatywy doprowadziło do poważnych trudności, w tym braku miejsc dla dzieci kierowanych przez sądy. Powielanie tych rozwiązań w obszarze pomocy społecznej może prowadzić do podobnych konsekwencji. Zasadne jest rozwijanie usług środowiskowych, jednak należy je traktować jako wsparcie systemu, a nie jego substytut.

2. Zasady **kierowania do DPS** (art. 54 ust. 1)

Nakładane jest **ograniczenie wyłącznie do osób pełnoletnich**, ponieważ również osoby niepełnoletnie mogą wymagać całodobowej opieki oraz obowiązek wyczerpania innych form wsparcia w środowisku. Należy również zwrócić uwagę, że obligatoryjne wcześniejsze korzystanie ze wszystkich form wsparcia może prowadzić do: nieuzasadnionej zwłoki w udzieleniu pomocy, generowania dodatkowych kosztów, pogorszenia stanu zdrowia osoby wymagającej opieki. Dodatkowo system boryka się z **niedoborem kadry do świadczenia**

usług środowiskowych, co ogranicza realną dostępność tych form pomocy. Wymóg korzystania z innych form wsparcia, przed umieszczeniem w DPS, jest z jednej strony ograniczeniem możliwości wyboru form pomocy, a z drugiej może powodować nieuzasadnioną zwłokę i generować koszty związane z realizacją innych form wsparcia.

Projektowane artykuły nie prowadzą do natychmiastowej likwidacji domów pomocy społecznej, jednak w dłuższej perspektywie będą skutkować ich stopniowym wygaszaniem. W obliczu dynamicznie starzejącego się społeczeństwa rodzi to fundamentalne pytanie o zasadność ograniczania potencjału instytucji, które od lat stanowią filar systemu wsparcia osób niesamodzielnych.

3. Tryb **pilny umieszczenia w DPS** (art. 54 ust. 1a) wprowadza możliwość umieszczenia osoby w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, z pominięciem innych form wsparcia, jeżeli ich zastosowanie nie jest możliwe. Należy podkreślić, że **bezpośrednie zagrożenie życia powinno być w pierwszej kolejności adresowane przez system ochrony zdrowia**, a nie przez system pomocy społecznej. Wnioskujemy o odejście od sformułowania „bezpośrednie zagrożenie życia” na rzecz szerszego pojęcia zagrożenia zdrowia lub życia, które uzasadnia szybkie zapewnienie całodobowej opieki. Takie rozwiązanie umożliwia: szybką reakcję w sytuacjach kryzysowych, uniknięcie zbędnych procedur i zapewnienie bezpieczeństwa osobie wymagającej opieki.

Należy podkreślić, że:

- usługi środowiskowe powinny wspierać, a nie zastępować opiekę instytucjonalną,
- kierowanie do DPS powinno uwzględniać realne możliwości systemu oraz stan osoby wymagającej pomocy,
- konieczne jest zapewnienie elastyczności w sytuacjach pilnych,
- system wymaga stabilności planowania i ciągłości realizowanych działań.

Przyjęcie powyższych rozwiązań pozwoli na stworzenie bardziej efektywnego i dostosowanego do rzeczywistych potrzeb systemu pomocy społecznej.

Z poważaniem

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Łódzkiego

Janusz Mielczarek
Starosta Łęczycki